Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 101 FRIDAY, MAY 29 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 29-го ТРАВНЯ 1998 р. Ч. 101 РІК CV

ШАХТАРІ ПРОТЕСТУЮТЬ НА ВУЛИЦЯХ КИЄВА

Київ. — 27-го травня сотні шахтарів почали демонстрації на вулицях столиці, домагаючись виплати платень і припинення імпорту дешевого вугілля з Росії і Польщі.

Міліція не дозволила їм пікетувати Адміністрацію Президента і вони, посідавши на вулиці, почали бити своїми помаранчевими шоломами об бруківку, вигукуючи: „Зарплату! Зарплату!".

Лідери профспілки гірників твердять, що Уряд заборгував шахтарям понад більйон долярів. Побоюючись масових звільнень, вони, однак, не мають наміру повторювати дії своїх колег в Росії, які минулого тижня заблокували залізниці. Проте рядові шахтарі схвально ставляться до таких радикальних дій, вважаючи, що лише так можна привернути увагу до їхніх проблем.

Україні дешевше обходиться імпортувати вугілля з Росії чи Польщі. Застаріле обладнання на шахтах, низька техніка безпеки і часті нещасні випадки роблять українське вугілля занадто дорогим. Лише цього року під землею загинуло принаймні 169 шахтарів. Минулого місяця на шахті ім. Скочинського загинуло від вибуху метану 63 гірники.

Уряд хоче закрити до 2000 року 80 шахт з 250 діючих, оскільки видобуток вугілля зменшився з 200 млн. тонн у 70-их роках до 50 млн. тонн.

Профспілки гірників самі не мають пляну спільних дій. За словами голови Незалежної Профспілки Гірників України Михайла Волинця, лідери профспілок готові припинити протести в ту ж хвилину, як їм накаже Уряд. Від початку травня, сказав він, біля 80,000 його членів перебувають на страйку.

Намагаючись заспокоїти гірників, речник Президента заявив, що Л. Кучма „може" звільнити міністра вугільної промисловости Станіслава Янка.

У виборах голови ВР панує застій

Київ. — 26-го травня депутати вдруге не змогли обрати голову Верховної Ради, оскільки чотири право-центристські фракції знову не взяли участи у голосуванні.

Голова Лічильної комісії Валерій Мішура сказав, що вибори визнано недійсними. З 435 законних депутатів у голосуванні взяло участь 200, що на 92 менше від необхідного кворуму.

Фракції Народно-Демократичної Партії, Руху, Соціял-Демократичної Партії (об'єднаної) і Партії Зелених причиною своєї неучасти називають незгоду з процедурою голосування. Однак члени цих фракцій заявляють, що головною метою бойкотування виборів є недопустити обрання лівого спікера.

З тих, хто голосував, за лідера комуністів Петра Симоненка віддав свій голос 151 депутат, що на 40 менше, ніж за першим разом.

Після першого голосування, яке відбулося 22-го травня, Лічильна комісія змушена була переховувати голоси. Виявилося, що у виборах голови взяло участь не 213 депутатів, а 204, і за П. Симоненка проголосував не 201 депутат, а 191. В. Мішура назвав це „технічною помилкою", яка не могла вплинути на остаточні результати виборів. Депутат від Руху Роман Зварич після цього запропонував розпустити Лічильну комісію, однак це не знайшло підтримки в законодавців.

Деякі депутати вважають, що вихід з ситуації можна знайти, відклавши вибори голови Верховної Ради до наступної сесії у вересні. До того часу пропонується створити тимчасову Президію в кількості п'яти осіб, яка виконувала б функції спікера.

Депутат від Народно-Демократичної Партії Володимир Ємельянов сказав, що 15-го червня кінчається термін ухвалення бюджетової резолюції. „Бюджет дорожче від будь-яких ігор, які зараз відбуваються на парляментарній трибуні", — зазначив він.

Смертність в Росії значно зростає

Женева, Швайцарія. — Оприлюднені на 51-ій щорічній Світовій асамблеї охорони здоров'я факти свідчать, що охорона здоров'я в Росії і смертність серед її населення є „безпрецедентні для мирного часу".

За останні 10 років тривалість життя чоловіків в Росії зменшилася на вісім років і становить 57 літ, а в деяких регіонах — лише 48 літ. Цей показник зрівнює Росію з найбіднішими державами Африки.

Особливо збільшується смертність від серцево-судинних захворювань: якщо 10 років тому в Росії від них вмирало в середньому 250 осіб за рік на 100,000 населення, то тепер — вже понад 350 осіб.

В офіційному звіті Світової організації здоров'я подано висновки британських і французьких вчених: головною причиною фатальної російської ситуації є надмірне споживання алькоголю, гострі соціяльно-економічні проблеми, занечищене довкілля, а також повна відсутність розуміння, що таке здорове харчування.

Від 1992 року кількість населення в Росії зменшується, і тепер це зменшення становить майже 800,000 річно. Все гострішою проблемою стають інфекційні захворювання. Наприклад, на туберкульозу в Росії захворюють в 10 разів частіше, ніж у західніх країнах. Хворих на сифіліс від початку 1990-их років збільшилося в 15 разів, кількість хворих на гепатит збільшується річно на 25 відсотків.

Ще одним показником лихої соціяльної ситуації в Росії вчені називають смертність у висліді вбивств, самогубств і нещасних випадків. Від початку 90-их років збільшення цих смертей спостерігалося в усіх регіонах Росії і на сьогоднішній день перевищує 15 відс. від загальної кількости смертей в країні.

Москва намагається рятувати свою економіку

Москва. — Побоюючись цілковитого занепаду свого фінансового ринку, Москва у середу, 27-го травня, зробила драстичні заходи, щоб зберегти вартість своєї валюти та зупинити втечу закордонних вкладників капіталу.

Щоб припинити досі найбільш поважну економічну кризу нового уряду Росії, офіційні чинники негайно потроїли відсоткові рати.

Впродовж цілого тижня фінансовий ринок Росії був постійно атакований, бо зросло занепокоєння серед інвесторів і офіційних чинників ЗСА, котрі побоювалися, що економічне безладдя Азії може поширитися і на Росію.

Московська біржа уважається тепер найгіршою в світі, бо її оперативність зменшилась в цьому році майже на 50 відсотків, вартість бондів і цінних паперів постійно падає, а намагання підсилити рубель скуповуванням валюти на відкритому ринку вже коштує понад 1 блн. дол. з готівкової резерви, котра й без того є досить низькою.

Цей фінансовий неспокій створює також поважну політичну кризу в Росії та починає бути неабиякою журбою для американських законодавців, які всеціло дали свою підтримку реформістському урядові президента Бориса Єльцина. Російський президент тим часом всю свою та свого нового кабінету увагу зосереджує на обороні вартости рубля, бо для пересічного росіянина це є барометром економічної та політичної стабільности країни.

Неспроможність стабілізувати рубель може привести до девалюації, та ланцюгову реакцію боргових проблем для уряду Росії, занепад банків, інфляцію та політичний неспокій.

Українську владу звинувачують у розправі над опозицією

Київ (УНІАР). — "Все частіше правляча верхівка використовує суд як інструмент розправи з опозицією", — заявив член об'єднання "Ми", депутат Київської Міської Ради двох попередніх скликань Володимир Артеменко на пресовій конференції 21-го травня.

На підтвердження своїх слів він навів факт, коли суд Старокиївського району столиці спершу визнав незаконним рішення голови Київської державної адміністрації Олександра Омельченка, а потім той самий суд порушив кримінальну справу проти осіб, які це порушення викрили, тобто проти тодішнього народного депутата Юрія Оробця та групи депутатів Київської Міської Ради.

Спершу суд визнав незаконним розпорядження О. Омельченка, згідно з яким передачуземлі громадянам у приватну власність здійснювала міська державна адміністрація (за законом — місцева рада) за 200 гривень (за законом — безкоштовно). Про цей факт розповідалося у бюлетені виборчого об'єднання "Ми", яке вважає, що відповідальність за це лягає на Президента Леоніда Кучму.

Через півроку О. Омельченко поскаржився в суд на об'єднання "Ми" і суд порушив кримінальну справу, вважаючи, що у статті є "завідомо неправдиві вигадки, що ганьблять Президента України".

Члени об'єднання "Ми" заперечують наявність підстав для порушення кримінальної справи і вважають це "спробою політичної розправи з опозицією Кучми і Омельченка". Таким же безпідставним вони назвали рішення суду скасувати вибори в округах, де перемогли представники об'єднання "Ми" Сергій Головатий та Юрій Оробець. Зокрема, Ю. Оробець зазначив, що в рішеннях суду немає жодних посилань на пункти законів, які об'єднання начебто порушило.

Ще одну кримінальну справу порушено проти Володимира Бондаренка, С. Головатого, Сергія Одарича, Ю. Оробця та п'ятьох інших членів об'єднання за фактом публікації в бюлетені "Ми" у березні 1998року "Відкритого листа Президентові України".

Л. Кучма привітав симпозіюм в справі національних меншин

Київ (УНІАР). — Президент Леонід Кучма надіслав привіт учасникам міжнародного триденного симпозіюму „Стан національних меншин і розвиток процесів демократизації у країнах Центральної та Східної Европи".

Факт проведення такого симпозіюму в Києві, сказано в привітанні, свідчить про визнання міжнародною спільнотою ефективности зусиль України у забезпеченні дійсної реалізації прав національних меншин, задоволенні їхніх інтересів, потреб, збереженні міжнаціонального миру. Президент висловив певність, що симпозіюм сприятиме поглибленому обміні досвідом, випрацюванню спільних поглядів на проблеми сучасности, а також спільному пошукові шляхів розв'язання цих проблем.

Серед питань, що розглядаються на симпозіюмі, є мовні проблеми в інформаційній сфері. Міністер інформації України Зіновій Кулик, виступаючи на конференції, зупинився на проблемі „дисбалянсу" між кількістю україномовних та російськомовних видань. За його словами, для задоволення інформаційних і культурних потреб на одного російськомовного читача припадає 54 газети, а для задоволення потреб україномовного населення лише 7 періодичних видань. На думку З. Кулика, двомовність видань національно-культурних товариств „зіграла б дуже позитивну ролю у налагодженні нормальних етнополітики і етносостосунків".

Асоціяція Юристів України захищатиме журналістів

Київ (УНІАР). — Відбулися Установчі збори Асоціяції Юристів України, яка представлятиме інтереси засобів масової інформації.

Як сказано у статутових документах, асоціяція є неприбутковою організацією, не бере участи жодній політичній кампанії в інтересах жодного кандидата. Асоціяція має на меті: сприяти своїм членам у правних питаннях, пов'язаних із засобами масової інформації; встановити зв'язки з подібними асоціяціями в інших країнах; проводити освітянську працю з адвокатами,суддями, студентами та громадськістю з правних питань, пов'язаних із засобами масової інформації.

Поштовхом для створення Асоціяції стало збільшення числа скарг до суду на засоби масової інформації та, нерідко, низький професійний рівень адвокатів, що їх захищають. Також і журналісти недостатньо обізнані в питаннях своїх прав та обов'язків.

Асоціяція є стратегічним партнером програми Американської асоціяції юристів "Правна ініціятива у Центральній і Східній Европі".

Про це повідомив пресцентр "Гаряча лінія".

Л. Кучма посилив контролю над Одесою

Київ. — 26-го травня добірні вояки в артилерійських строях і з автоматами на плечах взяли під охорону міську раду Одеси після того, як Президент Леонід Кучма призначив посадником міста віцепрем'єра Миколу Білоблоцького.

Посилення президентської контролі над Одесою збільшило неспокій у місті, яке вже переживало напруження в березні під час виборів посадника.

Минулого тижня Уряд сильно скритикував посадника Одеси Едуарда Гурвіца, а Верховний Суд визнав недійсним його переобрання. Однак Е. Гурвіц відкинув постанову суду і закликав провести у червні щодо себе референдум.

Справу проти Е. Гурвіца порушив його давній суперник Руслан Боделан, голова Одеської обласної державної адміністрації. На його думку, під час виборів посадника мали місце численні порушення.

Р. Боделан і Е. Гурвіц неодноразово звинувачували один одного в причетності до місцевих злочинних угруповань. Недавні вбивства в Одесі мешканці пов'язують саме з їхнім ворогуванням.

Л. Кучма наказав новому діючому посадникові випрацювати впродовж двох тижнів „заходи щодо стабілізації соціяльно-економічної ситуації в місті".

В указі Президента сказано, що в Одесі „надзвичайно складна політична, економічна і кримінагенна ситуація", яка характеризується постійними зіткненнями між політичними силами, державними установами і місцевою владою, значним спадом добробуту населення і низкою злочинів на замовлення.

Мусулмани погрожують російським видавцям

Санкт-Петербург. — Після того, як видавництво „Лімбус-Пресс" повідомило про свій намір видати російською мовою роман англійського письменника Салмана Рушді „Сатанинські вірші", мусулманські громади країни виступили з рішучим протестом, даючи до зрозуміння, що видавці накликають на себе поважну небезпеку.

Голова Ради муфтіїв Росії шейх Равіль Гайнутдін сказав на пресовій конференції в Москві: „Ми не погрожуємо, а тільки остерігаємо. Я сам

(Закінчення на стор. 4)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

ДУХОВЕНСТВУ — ОСВІТА, ОСВІТІ — ДУХОВНІСТЬ

ЛЬВІВ. — У четвер, 21-го травня, о 5-ій годині у Львівській Богословській Академії (ЛБА) відбувся черговий науковий семінар на тему "Богословська освіта та релігійне виховання в Україні". Семінар організував Інститут Історії Церкви та Інститут Релігії та Суспільства. У своїх доповідях науковці Інституту Історії Церкви ЛБА представили особливості підготови кандидатів духовного сану і форми збереження й успадкування християнської віри в період панування тоталітарного атеїстичного режиму, а також проблеми розбудови системи релігійної освіти в сучасних умовах. Організатори сподіваються, що ця проблематика викличе зацікавлення не лише фахівців-істориків та релігієзнавців, але й церковної ієрархії, духовенства, студентів і семінаристів, педагогів і представників державної влади, для яких ця тема є предметом їх щоденної діяльности.

ВИВЧАЮТЬ ПОЛІТИЧНИЙ ПІДТЕКСТ ШАХТАРСЬКИХ СТРАЙКІВ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко заявив на засіданні Кабінету Міністрів, що страйки та інші акції протесту шахтарів організовані окремими політичними силами, що не зацікавлені в стабільній праці Уряду й стабільності виконавчої влади взагалі. За його словами, страйк шахтарів на Дніпропетровщині пов'язаний зі збором підписів у Верховній Раді з вимогою резиґнації Уряду. Прем'єр відкликається на відповідну інформацію, отриману з Міністерства Внутрішніх Справ та Служби Безпеки України. В. Пустовойтенко заявив, що Урядяк ніколи стабільно фінансує шахти і цілком виконав цьогорічні зобов'язання перед шахтарями. Розпочато також фінансування будівництва нових шахт за рахунок амортизаційних відрахувань.

ЗАСЛУХОВУЮТЬ ПЕРЕДВИБОРЧІ ПЛЯТФОРМИ

КИЇВ. — Минулого тижня народні депутати України заслухали передвиборчі плятформ 12-ох кандидатів на пост голови Верховної Ради України. Останніми виступили два позафракційні й позапартійні депутати-самовисуванці — виконуючий обов'язки голови правління комерційного банку "Корал-Банк" Олександер Ржавський та голова Товариства мадярської культури Закарпаття, політолог та історик Микола Ковач. Найближчим часом відбудеться обговорення всіх кандидатур. Після чого кожному кандидатові буде надано слово, а вже тоді відбудеться голосування.

ОДЕСИТИ ВИМАГАЮТЬ РЕФЕРЕНДУМУ

ОДЕСА. — Тут 21-го травня відбулася перша сесія Одеської Міської Ради. У її праці взяли участь 87 із 98 обраних депутатів. Засідання провів голова Одеської територіяльної міської виборчої комісії Леонід Капелюшний. Секретарем Міської Ради обрано Олександра Проценка. Затверджено також склад виконкому Одеської Міської Ради у складі 11 осіб. Сесія більшістю (70 голосів "за") шляхом поіменного голосування ухвалила рішення провести міський референдум про результати виборів одеського міського голови. Референдум призначено на 28-го червня одночасно з перевиборами депутатів Одеської Обласної Ради від Одеси. Учасники референдуму мають відповісти на таке питання: "Чи підтверджуєте (визнаєте) ви, що 29-го березня 1998 року територіяльна громада м. Одеси згідно зі статтею 141 Конституції України на основі загального, рівного прямого виборчого права, шляхом таємного голосування, терміном на 4 роки обрала одеським міським головою Едуарда Гурвіца?".

ПЕРСПЕКТИВИ ЛІВОГО РУХУ

КИЇВ. — Тут відбулася конференція на тему перспектив лівого руху в країнах СНД. "Тепер в СНД ми не спостерігаємо серйозного інтелектуального лівого руху", — зазначив директор Інституту регіональної політики та сучасної політології Дмитро Корчинський на відкритті конференції. Серед іншого, розглянено питання громадських свобод, державних метод боротьби з безробіттям, права на приватну власність тощо. Д. Корчинський зауважив, що не розраховує на значні досягнення під час конференції, але сподівається, що ці проблеми будуть максимально досліджені.

СТАБІЛІЗУЄТЬСЯ СОЦІЯЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН

КИЇВ. — Державний комітет статистики України оприлюднив підсумки соціяльно-економічного стану в країні за перший квартал 1998 року. Згідно з оприлюдненими даними, в Україні намітились певні тенденції виробничої стабілізації, збільшено обсяги промислового виробництва та перевезень вантажів. Досягнуто зростання обсягів капітальних вкладень у будівництво. Усе це позитивно вплинуло на рівень обсягу валового внутрішнього продукту,який майже досяг рівня першого кварталу минулого року — 99,8 відсотка. Водночас зростання обсягів виробництва не набуло стійкого системного характеру, практично не супроводжувалось поліпшенням фінансового стану підприємств, подоланням платіжної кризи.

У СВІТІ

ЗАОХОЧЕНІ СВОЇМ УСПІХОМ у гонгконгських виборах минулої неділі, 24-го травня, продемократичні політики закликають до швидшого переходу на повну демократичну систему. Одначе Танг Чігва, теперішній керівник Гонг Конгу, дуже проти цього, а це в свою чергу починає закроюватися на цікаві політичні конфронтації вперше від часу перебрання Гонг Конгу Китаєм у липні минулого року. Новообрана легіслятура заступить існуючу, що її як провізійну назначив Пекін після перебрання влади та яку в загальному уважали виключно потакуючим тілом. Голова Демократичної партії Мартин Лі уважає, що 2.7 млн. виборців Гонг Конгу є спроможними вже в наступних виборах у 2000 році вибрати свого керівника та усіх 60 законодавців. Одначе згідно з умовами конституції Гонг Конгу це є заплановане до здійснення у 2007 році. Тому аналітики уважають, що політичне життя Гонг Конгу найближчим часом буде цікавим і Тунг Чігва не матиме надто спокійного життя.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 26-ГО ТРАВНЯ, уряд стейту Ню Джерзі став переможцем у п'ятирічному судовому процесі з урядом нюйоркського стейту за приналежність відомого острова Елліс, що знаходиться у гирлі ріки Гадсон. Верховний суд ЗСА голосами 6 до 3 вирішив справу в користь Ню Джерзі, залишаючи власністю Ню Йорку первісних 3.3 акри землі, а решту в більшості штучно створених насипами 24.2 акраів землі припало Ню Джерзі. Острів Елліс відомий з того, що через його Іміграційний центр перейшло сотні тисяч імігрантів — предків понад 40 відсотків сьогоднішнього населення країни. Своє рішення Верховний суд базував на договорі поміж обидвома стейтами з 1834 року, коли острів був три акрови ми укріпленням американського війська, де сказано, що за "Ню Йорком залишається юрисдикція теперішньої території", але до Ню Джерзі належатимуть навколишні води та затоплені ними землі, тому цих 24.2 акри, котрі були насипані від 1890 до 1934 року належать Ню Джерзі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Сугарто пішов, але його люди — при владі

Головною подією у світі минулого тижня стала резигнація президента Індонезії 76-річного генерала Сугарто.

Авторитарний режим Сугарто часто порівнюють з режимами Августо Піночета в Чіле чи Шаха в Ірані, та найвірнішим, мабуть, було б порівняти його з режимом Фердінанда Маркоса на Філіппінах. Проте будь-які порівняння не можна вважати точними.

Після двох віків голляндського колоніялізму, Індонезія у 1949 році стала на шлях будівництва соціялізму. Незалежність індонезійці здобули, вирізавши 200,000 комуністів, як своїх, так і китайців, які жили на території країни. Власне китайців вирізали найбільше, бо індонезійська Комуністична партія керувалася вказівками з Пекіну. Ця небачена досі різня вжахнула світ. Натовп грабував і палив китайські крамниці, будинки, автомобілі.

Здобувши незалежність, Індонезія проголосила себе республікою і в Джакарті пост президента тоді зайняв блискучий оратор з дуже подібним прізвищем — Сукарно. Він обіцяв керувати державою, опираючись на націоналізм, гуманізм, демократію, соціяльний прогрес і релігійність. А насправді жадібно кинувся нагромаджувати власні багатства і став диктатором.

Через шість років Сукарно скликав конференцію керівників 23-ох країн Африки й Азії. У запальній промові він сказав, що нарешті народи прокинулися від вікового сну і кольорові змогли скликати свою першу міжнародну конференцію. "Ми, народи Азії і Африки, становимо найбільшу частину населення планети і можемо мобілізувати те, що я назвав би моральним гнівом народів на захист миру!", — сказав Сукарно і його підтримали інші учасники конференції.

Невдовзі населення Індонезії дуже збідніло й опинилося на межі виживання. В результаті нового кривавого бунту знову загинули тисячі людей. Нарешті Сукарно скинули і новим президентом Індонезії у 1965 році став генерал Сугарто, який на 32 наступні роки став новим незмінним диктатором. Він і його родичі заволоділи автомобільними магістралями, летовищами, банками, фінансовими корпораціями, автомобільним та іншими заводами.

Знову ж таки економічна ситуація в країні стала причиною невдоволення. У перші місяці 1998 року в Індонезії почастішали студентські протести та вимоги резигнації Сугарто. Такі ж настрої охопили і найближче оточення президента. До резигнації закликав його і президент ЗСА Билл Клінтон. Нарешті 20-го травня 1998 року Сугарто заявив, що йому стало важко керувати державою, тому він передає управління до кінця свого президентського терміну, тобто до 2003 року, віцепрезидентові Юсуфові Габібі. Тобто такому ж корумпованому чиновникові зі свого оточення. Залишилися на керівних постах і його сини та інші родичі. Щоправда одна донька уступила зі свого урядового посту, але справжньої демократизації в Індонезії очікувати марно. Навпаки, неважко передбачити нові протести і проведення нових президентських виборів.

І все ж, рішення Сугарто світ сприйняв з полегшенням, оскільки цього разу обійшлося загибеллю сотень людей, в той час, як попередні два бунти, згідно з офіційною статистикою, забрали життя до одного мільйона людей.

Новий президент Габібі, який також є керівником власної економічної імперії, навряд чи захоче так просто поступитися клановими інтересами. Він підтримує оборонну промисловість, авіяцію та інші дорогі проєкти. Сугарто передав владу саме йому в розрахунку, що не постраждають інтереси його дітей.

Шукаючи аналогів, можна згадати не лише Філіппіни, де проти Маркоса повстала армія та частина політиків і, знову ж таки, був тиск з боку ЗСА. І це привело до "добровільної" резигнації незмінного президента Філіппін. Як не дивно, армія сприяла стабілізації в суспільстві і за дев'ять років Філіппіни досягли не лише демократизації, а й великого економічного поступу.

Все це якоюсь мірою нагадує і ситуацію в колишньому СССР. Щоправда, кремлівські лідери так ніколи і не визріли для того, щоб за життя відмовитися від керма, але по смерті чергового генерального секретаря клановість зберігалася й закріплювалася. На жаль, це триває й тепер у нових пісясовєтських країнах, в тому числі і в Україні. І все тому, що під новими гаслами до влади щорку приходять переважно все ті ж клани, корумповані люди з колишньої комуністичної верхівки. І доки це триватиме, доти марно сподіватися на подібний до філіппінського економічний прогрес.

В. Кульчицький-Гут

„ЧИМ ГОРЩОК НАКИПИТЬ..."

Історичної ваги голосування у Сенаті ЗСА відбулося, і НАТО, установа часів Холодної війни, переступила поріг у новий період похолодновоєнної розбудови. З цієї нагоди в американській пресі появилось багато коментарів: і зі сторони прихильників поширення, і його опонентів. Нетральна ж преса відзначувала, що ЗСА тепер опинилися у труднощах: посування НАТО до кордонів Росії викличе велике обурення російського уряду і російського народу; припинення ж процесу поширення полишить багато країн Східньої Европи „на сухому", наглядно демонструючи віддання цих країн у сферу впливу Росії. І тому не є дивним, що урядовий Вашінґтон бажає відсунути ціє рішення якнайдальше. Наглядно вказував на це факт, що 22 сенатори, які голосували за ратифікацію, голосували також за поправку сенатора Джана Вернера, яка на якийсь час припиняла б приймання нових членів до НАТО.

Тінь Росії

Цілий час над дискусією про поширення НАТО висіла важка тінь Росії. Не зникла ця тінь і з численних коментарів з приводу історичного голосування. У прихильників поширення вона маніфестувала свою присутність одним підходом: у перемозі будь щедрим для противника, в противників поширення — іншим: чи ж ми не казали?

Типовим прикладом першого підходу може служити коментар Збігнєва Бжезінського. От його початок: „Після проголосування Сенатом, щоб поширення НАТО ратифікувати, слідуючим історичним завданням евроатлянтійської спільноти є притягнення Росії. Це забере багато часу, але успіх означатиме розв'язання, нарешті, фатальної дилеми, яку Европа XX століття сама розв'язати не могла: як повестися із ростом потуги Німеччини і Росії".

Дальше він каже, що НАТО є якраз цією установою, яка може це осягнути: „Справу ж бо Німеччини розв'язано створенням НАТО, справу Росії може розв'язати поширення НАТО і на Росію". ("On to Russia", „Вашінґтон Пост").

Прикладом другого підходу може добре служити коментар опонента поширення Джиммі Гогланда: „Підсвідомість історії прогуркотіла останнього тижня і в Европі, і в Америці, — заявляє він зловтішно. — Майже у цей самий час, як Сенат слухняно ратифікував дефективний плян поширення НАТО Адміністрації Клінтона, Росія рішуче відсунулась від провідництва ЗСА на Балканах". Мова тут про відмову Росії дати свою згоду натискати на Сербію, щоб вона мирно розв'язала справу Косово, де існує велика загроза нової війни на Балканах.

На думку Гогланда, Росія своєю відмовою почала відплачуватися ЗСА за поширення НАТО. Тому, кінчаючи, він говорить: „З'єднані Стейти не повинні обдурювати себе, що вони мають ефективну мілітарну альтернативу до громадянської війни в Косово, яка наближається. Вони її не мають. Єдиною зовнішньою потугою, здатною Мілошевіча привести до порядку, є Росія". ("From NATO to the real world", „Вашінґтон Пост")

А що ж на це все Росія?

Спадкоємниця СССР

У журналі „Демократизація", присвяченому „післясовєтській демократизації", у числі за зиму 1998 року, Валерій Н. Горохов, директор Департаменту модерної і сучасної історії Московського університету, та Дімітрій Є. Горовцов, експерт Комісії законодавчих, судових і правних реформ Державної Думи Росії, пишуть про "NATO expansion: a view from the State Duma". Тут вони нарікають: „Від упадку СССР чотирнадцять нових держав появилося поруч Російської Федерації. Хоч Росія залишається найбільш могутньою і справжньою спадкоємницею Совєтського Союзу, згідно з міжнародним правом вона є рівною з іншими колишніми совєтськими республіками". І власне з цієї позиції, з позиції Росії як спадкоємниці СССР, вони і підходять до справи поширення НАТО.

На їхню думку, НАТО було створено, „щоб робити політичний і мілітарний тиск на Совєтський Союз і його партнерів". Ці ж „партнери" для них не були поневолені народи, але тільки були „під впливом СССР". І вони, оті „партнери", реагуючи на створення НАТО, з'їхались до Варшави разом із СССР, і створили Варшавський пакт.

З'єднані ж Стейти „при кінці 50-их і початку 60-их років взяли курс на знищення совєтської держави зсередини. Політично-мілітарний важіль НАТО мав служити інструментом, при помочі якого З'єднані Стейти мали намір осягнути цю мету". І вони її осягнули, бідкаються автори. З дальшого ж виходить, одначе, що це не НАТО привела до упадку Варшавський пакт і СССР, але „що найважніше, це був результат неактивности російських дипломатів і колишніх політичних лідерів, які не були здібні відповідно ужити потужність і впливи Росії".

Дальше вони твердять, що хоч не стало СССР, „Холодна війна не

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

Львівський Оперний Театр воєнного часу в дії

Оксана Паламарчук, „А Музи не мовчали", Львів (Оперний театр): 1941-1944 року, Бібліографія (3 ст.), ілюстрації (14 ст.), заставки в тексті, Львів, В-во „Зерна", 1996, ст. 97.

Всупереч невірному звітуванню представників підсовєтської музичної історіографії, нечебто Львівський Оперний Театр припинив свою діяльність уже в сезоні 1940-41 років та розпочав її знову щойно у травні 1945 року (гл. Алла Терещенко: „Львівський Державний Академічний Театр Опери та Балету ім. Івана Франка, ст. 11-12, 'Музична Україна', Київ, 1989, ст. 207), Оксана Паламарчук, завідуюча літературною частиною цього ж театру, доказує протилежне в її актуальній праці, цікавій, належно вдокументованій, забезпеченій історичними світлинами.

Ні! Театр не припинив у ті тривожні роки війни своєї діяльности впродовж трьох повних театральних сезонів, навпаки, довів її до нечуваного раніше розквіту. Таким чином музикознавець Оксана Паламарчук, авторка монографії про Миколу Колессу та статтей і розвідок на музично-театральні теми, колишній редактор музичних програм Львівської телестудії, заповнила чергову „білу пляму", зумовлену викривленням на большевицький ідеологічний лад совєто-московським літописанням.

Хоч розміром її детальна розвідка відносно невелика, проте своїм засягом достатньо місткa, навіть вичерпна, оскільки займається дослідженням оперативности всіх чотирьох складових галузей театру — опери, оперети, балету і драми. В доповнення до хронології офіційних функцій театру, авторка, в розділах „Веселий Львів" і „Концертне життя", звідомляє теж про інші прояви музичної активности у Львові того часу, зрештою особисто й організаційно пов'язані часто з театром.

Сперта на матеріялах з театральних архівів, пресових публікацій та авторитетних свідчень, праця О. Паламарчук чітко документує живучість національно відродженого українського театру, засудженого совєтською системою фальсифікацій на квазі-небуття.

Після прикінцевих підсовєтських масакр українського населення у Львові та панічної втечі органів совєтської влади в червні 1941 року новостворена управа театру почала зразу діяти. У складі Андрія Петренка — директора, Володимира Блавацького — його заступника, режисера й керівника мистецькою частиною, Петра Сороки — допоміжної сили, Лева Туркевича — музичного керівника, Ярослава Барнича — диригента та Григора Лужницького — літературного дорадника, у співпраці з режисером Йосипом Стадником, солістами — І. Рубчаком, Є. Поспієвою, О. Бенцалевою-Карп'як, Й. Поляковим та оперним хором, довершено вже 19-го липня 1941 року відкриття театрального сезону народньою оперою „Запорожець за Дунаєм".

Львівський оперний театр відпечатав славно свій ренесанс такими операми, як „Аїда", „Кармен", „Мадам Батерфляй", „Тоска", „Голляндець-блукач", „Фавст", оперетами „Циганський барон", „Жайворонок", „Паганіні", „Циганська любов", „Лилик", балетними виставами „Дон Кіхот", „Пер Ґінт", драмами „Ой, не ходи, Грицю", „Ніч під Івана Купала", „Тріюмф прокурора Дальського", „Батурин", „Украдене щастя", „Камінний господар", „Ріка", „Гамлет", „Ревізор", „Мина Мазайло" та іншими.

Обмежений розмір короткого відзиву на змістовну працю О. Паламарчук не дає спроможности ширшого охоплення цілости театральної репрезентації — вистав та їх передових дійових осіб — від Є. Поспієвої, І. Туркевич-Мартинець, В. Тисяка, О. Руснака, З. Дольницького — до Л. Рейнаровича, Ніни Шевченко, С. Гаврищук, І. Маланюк, в опері, В. Переясланець, О. Ярославцева, З. Сугробкіної, Р. Геринович, Д. Нижанківської, М. Коляди, в балеті, О. Бенцалевої-Карп'як, Ст. Стадникiвни, О. Кальченко, Л. Німців, В. Карп'яка, Л. Мацюка, в опереті, чи В. Блавацького, Й. Гірняка, Є. Курила, В. Левицької, Я. Галяса, Б. Паздрія, подружжя Шашаровських, О. Сліпенького, Є. Дичківни, С. Залеського, у драмі.

Точне звітування про всебічну діяльність Львівського Оперного Театру та його мистців-учасників знайде читач у цікавій, унікальній свого роду, чіткій хроніці нашого храму Муз із викресленого совєтською музикографією періоду 1941-44 років п. з. „А Музи не мовчали".

Олександер Серафин

ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Експерти Європейського банку реконструкції і розвитку (ЕБРР), який мав свої річні збори в Києві 9-го і 10-го травня, стверднли, що Росія, Україна і Румунія є країнами особливо вразливими до раптового переміщення капіталу і валюти. Тому ці країни повинні суворо контролювати свої зобов'язання і скористатися з досвіду азійських держав, які переходять економічну кризу.

Перший раз від початку трансформації з плянової до ринкової економіки цілий реґіон Центральної і Східньої Европи матиме економічний ріст в 1998 році, прогрес якого, одначе, не буде рівномірний. ЕБРР знизив свої передбачення росту на 1998 рік з 3.1 відс. до 2.5 відс. на Центральну і Східню Европу. Він передбачає економічний ріст в Росії на 1.7 відс., а в Україні — на 1.0 відс. Коли Україна розпочне приватизацію своїх великих підприємств, то невдовзі зазнає швидкого економічного росту.

Мінливість азійського ринку пожвавила увагу фінансових ринків до країн Східньої Европи, які найбільше сполягають на чужий капітал, щоб фінансувати більші дефіцити державних бюджетів.

Російська Федерація і Україна, яким конечно потрібні чужі інвестиції, є дуже вразливі на відтягнення чужого капіталу. Експансія торгівлі значно утруднена високою процентовою ставкою і відсутністю довготерміневих фінансів, головно для середніх і малих підприємств, які є дуже важливими у стимулюванні приватного сектора. Де немає фінансових реформ, там інвестиційні можливості завмирають.

Україна почала переорієнтовувати свою торгівлю і індустрію на Центральну Европу і південних сусідів. Україна, Росія та інші країни помало переконуються, що оздоровлення їхніх економік залежить від чужого капіталу. Щоб його притягнути, вони мусять створити сприятливі правні, податкові, інвестиційні і поставові умови.

Україну тепер вважають кладовищем для інвесторів через її неуспіхи у здійсненні реформ. В лютому ц. р. Україна продавала бонди з високою процентовою ставкою на міжнародному ринку. На думку експертів, її коштувало б ще більше продати їх на домашньому ринку. Европейський ринок продає бонди на низькій процентовій ставці, тому українські бонди, яких ціна віддзеркалює риск, знайдуть покупців.

Деякі фінансисти вважають, що українські акції купувати вигідно. Бонди України мають найвищу процентову ставку в Европі — біля 50 відс. Причиною цього є те, що макроекономічні реформи в Україні були здійснені набагато повільніше, ніж в інших східньоевропейських країнах, які переводять свої економіки на ринкові відносини.

Лондонський часопис „Файненшел Таймс" опублікував 8-го травня свої спостереження стосовно інвестування у Східній Европі. Коли, на його думку, азійська економічна криза тимчасово перервала можливости інвестування в цих країнах, Україна стала більш атрактивною, головно її 5-більйоновий домашній ринок бондів, як також її майже 8-більйоновa біржа.

Гривня є під загрозою девальвації, причиною якої є дефіцит державного бюджету і низькі валютні резерви. Цього року гривня впала на вартості біля 6 відс., але тимчасово устабілізувалося, і ця стабільність може тривати до кінця року. Цей відчутливий риск гривні є головним фактором високої процентової ставки українських бондів.

Головною причиною неневности на біржі є приватизаційна програма. Хоча багато великих підприємств є частинно приватизовані, більшість їхніх акцій не перебуває у приватних руках. Експерти вважають, що повна приватизація великих підприємств стане каталізатором для зросту цін акцій.

Помимо приватизації, існують інші макроекономічні проблеми, від яких страждають українські підприємства. Одною з них є брак готівки. Державні заборгування перевищують 120 блн. гривень — це більше, ніж валовий державний прибуток. Минулого року, за даними статистики, товарообмінні угоди в Україні становили 66 блн. гривень — дві третини валового державного прибутку. Наприклад, платність за електрику була лише 10 відс. готівкою. Статистика, одначе, є ненадійною тому, що ціни на товарообмінні угоди є встановлені свавільно.

Одним показником у розвитку українського ринку капіталу буде рішення Міжнародного валютного фонду щодо надання Україні 2.5 блн. дол. кредиту протягом наступних трьох років. Це рішення можa запасти вже в червні і залежатиме від введення програми драстичних економічних реформ, які включають приватизацію, звільнення економіки від контролі та інші макроекономічні зміни.

Помимо того, західні дипломати дивляться оптимістично, кажучи, що тепер є добрий час на реформи — після виборів до Верховної Ради і перед президентськими виборами.

Ганна Черінь

КАЗКОВА КРАСА В РАМКАХ ІСЛЯМУ

(Уривок із тревелоґу „Турецький марш")

I

Перемандруємо уявно в XIV-XIII століття до нашої ери. Величні пам'ятки тих часів збереглись дотепер. В більшості, їх зберегла химерна природа цієї країни, шарами ляви, наносів, каміння й пилу покривши печери, будинки, храми й цілі міста, аж поки їх, зовсім недавно, відкопали.

Всього 200 миль від столиці, Анкари, примарно красується Каппадокія — „країна приємних звуків". Починається з міста Ак-Сарай, де ми ознайомились із танцями, піснями й обрядами турків. А що турки склались із багатьох племен, то і в їхніх піснях, танцях, одежі є відміни. Близько до інших країн прийняли й перські вбрання, вірменське галайкання, грузинські танці й музику... На вечерю засмажили нам цілого баранця, може й не одного, бо набралось багато публіки.

Вранці вирушили в гори Каппадокії — свої багатоповерхові печери турки називають восьмим чудом світу. Далі в наших мандрах ми побачили ще не одне „восьме чудо". Каппадокія справді чудо, не знати котре. Бачили ми китайський Гвелін, Сад Богів у Колорадо, Мачу-Пічу в Перу — але в порівнянні з горами Каппадокії вони блíднуть.

Звідки взялися ті дивні печери? Мільйони літ тому три вулкани виверґли ляву і попіл, що з часом перетворились у туф. Пройшли тисячоліття, вітер, сонце, річки й дощі вирізьбили дивовижної краси горби, шпилі, печери. Їх використали як житло пустельники та люди, які ховались від переслідування різнорідних напасників, що хвилями напливали в Малу Азію. Всі дороги йшли через Анатолію, ніхто їх не обминав. Тут переходили вояки Олександра Македонського, цим шляхом наступали араби на Візантію. Тут ховались від переслідування римлян перші християни, а пізніше — і християни, і турки — від арабів.

В околицях Язликая є містечко Богазкале, колишня Гаттуша, столиця гіттітів. Тільки в 1906 році німці відкопали під товстими шарами наносів пам'ятки гіттітської цивілізації XIV-XIII в. до нашої ери. Але аж до 1970 року розкопки не охоронялись, і кожен міг собі підібрати якусь „цяцьку". Розкопки засвідчили скарби давньої цивілізації, ті люди вміли розтоплювати метал, будувати храми і писати клинцями. Гіттіти мали 12 головних богів, відповідальних за різні явища природи: бог грому й блискавки, бог сонця, місяця, бог і богиня води, бог зерна... На скелях лишились викарбувані барельєфи обрядових сцен: весільна церемонія з участю всіх 12 богів; церемонія смерти зображує царя Туталью IV з мечем між ногами. Він прямує в підземелля, звідки бог місяця переведе його в інший світ (чи не на іншу планету часом?) Урна з останками Туталі IV знайдена в скелі. Гіттіти спалювали мертвих, бо як же можна викопати могилу в кам'яній ґрунті? На варті королівського палацу стоять досить добре збережені леви з висолопленими язиками. Турки горді своїми левами: вони, бачте, добрі, усміхаються, не такі „вульгарні", як, наприклад, у Єгипті. Є тут також і сфінкс, тільки один, а було три. Двох забрали до музеїв Англії та Німеччини.

Колись у Гаттуші було 80-90 тисяч населення. Але напасники і стихійні лиха зруйнували місто й знищили населення. Тепер тут ніхто не живе, зате повно туристів. Ходити по руїнах та печерах нелегко: печери побудовані так, щоб до них не міг дістатися ворог, а якщо й пролізе, то з печерної діри дістане камінь на голову. Могли його дістати й ми, але все обійшлось без трагедії. А на сторожі стоять леви з висунутими язиками й очима з дорогоцінного каміння. Гіттіти тримали торговельний і культурний зв'язок із навколишнім світом. Перед храмом красується серпентиновий камінь — дарунок цариці Клеопатри.

Влітку в горах Каппадокії проходолно, гарно. Сюди приїжджають люди з далеких міст, щоб відпочити від нестерпної спеки. Взимку їздять на лижах. Багатші наймають кімнати в готелі, бідніші сплять у шатрах. Ціни в готелях дорогі: 65 доларів за два дні.

(Закінчення буде)

Секретар стейту Іллиной відвідує Чикаґо

Нещодавно Джордж Раєн, секретар стейту Іллиной відвідував Чикаґо та ту частину, що її популярно називають „Українським селом" включно з Українським Культурним Центром. З приводу його відвідин зроблено світлину перед пам'ятником відзначення 1000-річчя Хрищення України. На світлині (зліва): Богдан Ватраль, Марта Фаріон-Вислоцька, секретар Іллиної Дж. Раєн і стейтовий сенатор Володимир Дудич.

„Чим горщок..."

(Закінчення зі стор. 2)

скінчилася. Вона стала прихованою, але задержала свої руйнуючі здібності так само, як НАТО задержала не тільки свою структуру, але також свою політичну і мілітарну орієнтацію. Важливі поступки й угоди совєтського і російського проводів на зовнішні і внутрішні справи не довели до радикальної перебудови діяльности НАТО".

„Очі завидющі..."

Ґорохов і Ґоровцов твердять, що „при кінці Другої світової війни і до середини 1980-их років двобічні відносини між СССР і З'єднаними Стейтами в основному визначали напрям і відтінок міжнародної політики". Вони твердять, що „по війні совєтська потуга осягнула паритет із західніми потугами", та що „паритет двох суперпотуг завжди служив основою для переговорів (...) і для довгореченцевого розвитку міжнародних відносин". Не дивниця, отже, що вони не можуть погодитися з фактом, що тепер ЗСА залишилися як єдина суперпотуга і світовий лідер.

Вони нарікають, що у „Стратегії національної безпеки для З'єднаних Стейтів" Росію поминено мовчанкою, а З'єднані Стейти представляється як „єдину країну, яка здібна переводити широкомаштабні й успішні операції далеко від своїх берегів. 'Стратегія національної безпеки' є віддзеркаленням традиції Америки бачити себе як одинокого ґльобального лідера".

Росія ж з ліквідацією Варшавського пакту і Ради для взаємної економічної допомоги втратила всіх своїх союзників у Центральній і Східній Европі, які, згідно із західніми мілітарними і політичними аналітиками, здійснювали важливу ролю ґарантування безпеки для Росії від НАТО, творячи 'стратегічний буфер' чи "cordon sanitaire".

У згаданому вище коментарі твердить З. Бжезінскі: „Фактом є, що багато вдумливих росіян не поділяють антинатівську перспективу, яку пропаґують в Америці різні члени старого establ... естаблішменту совєтської зовнішньої політики і яку бездумно повторюють їхні американські прибічники". Бжезінскі, правдоподібно, має слушність. Та цитовані вище два представники теперішньої російської еліти, які, здається, не належать до „старого естаблішменту совєтської зовнішньої політики", підказують, що офіційне російське наставлення до НАТО взагалі, а до ЗСА зокрема, зміниться щойно тоді, як від проводу відійдуть люди, які виростали і формувались в атмосфері величі Совєтського Союзу-Росії.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ
1 УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК і
БРАТСТВО „БРОДИ-ЛЕВ"

запрошують

побратимів кол. вояків 1 УД УНА
комбатантські та молодечі організації та
всеукраїнське громадянство

на

ТРАДИЦІЙНУ ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНУ
СОБОРНУ ПАНАХИДУ
за ПОЛЯГЛИХ ВОЯКІВ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

яку відправлять

о. ПЕТРО ГРОНСЬКИЙ
парох української католицької церкви та

о. протопресвітер НЕСТОР КОВАЛЬ
парох української православної церкви

в ҐЛЕН СПЕЙ, Н.Й.

БІЛЯ СИМВОЛІЧНОЇ МОГИЛИ
НА ОСЕЛІ УБС „ВЕРХОВИНА"

в неділю, 7-го червня 1998 р.
о год. 12:00 полудне

Небувалий день парафії св. Івана Хрестителя у Виппані

Дня 3-го травня ц. р. до нашої парафії з пастор альною візитою прибув Митрополит Стефан Сулик. Помимо того, що цього дня була несприятлива погода, це не стало Владиці перешкодою переїхати 80-мильну відстань і приїхати тут вже перед восьмою годиною. О годині 8:15 члени молодечих організацій, Пласту і СУМ, як рівнож численна кількість парафіян, з хоругвами зустріли Владику в товаристві нашого пароха о. Юрія Маркевича перед парафіяльним домом і з хоровим співом провели до головного входу нашої церкви. Тут від імені парафії вітальне слово виголосив Петро Броцький, котрий від часу перебрання отцем Маркевичем навтомно працює для парафії. П. Броцький дякував Владиці, підкреслюючи, що він відвідинами звеличує нашу парафію, що заохотить багатьох парафіян до частішої участи в Службах Божах і праці для добра нашої церкви. По вході до церкви Митрополит Сулик відправив Архиєрейську Службу Божу в сослуженні отця пароха Ю. Маркевича. Під час Літургії Владика виголосив відповідну до цього дня проповідь, а звернувши увагу на переповнену невелику нашу церкву, поручив побудувати нову, більшу церкву. Тим висловом Владика підкріпив мрію і задум нашого пароха, як і багатьох парафіян. На жаль, не всі стають членами нашої церкви, помимо що вони є ісповідниками тої самої віри. Це, переважно, відноситься до людей, котрі приїжджають з України. Може, тою дорогою дійде до відома всіх заклик нашого Владики і всі вони приєнаються і зрозуміють, що власне тут, в околиці нашої парафії, виринає потреба збудування релігійного центру, при котрому могли б знайти притулок наші молодечі організації і громадські установи. Службу Божу закінчено відспіванням многоліття для папи Павла II, Митрополита Любачівського, Митрополита Сулика, нашого пароха Ю. Маркевича та всім присутнім і не присутнім парафіянам. По Службі Божій достойний Владика в товаристві нашого пароха перейшли до церковної залі, де відбулася маленька церемонія, а саме Євгенія Козак і Катерина Біланич від імени Клюбу господинь вручили Преосвященному Владиці чека на 500 дол. на Духовну Семінарію. О 11-ій годині отець Маркевич в присутності Владики відправив другу Службу Божу, під час якої відбулося перше Св. Причастя дев'ятьох дітей. Це стало великим торжеством і велика подія. Сулик сказав коротку проповідь до дітей, котрі в цьому дні брали перше Св. Причастя, і до всіх вірних. В кінцевій фазі своєї проповіді Владика дуже похвально висловився про нашого пароха отця Юрія, хвалив його за його душпастирську працю, а ще більше за його дбайливу господарку. Не був би цей день такий величний, котрий я назвав небувалим, якби на той час в нашій парафії не було згоди, яка в нас існує. Все, що ми осягнули в короткому часі, в великій мірі треба завдячувати отцеві Юрієві Маркевичеві. Не можна тут не згадати, як старанно о. Юрій приготовляв усе необхідне, щоб відповідно підготувати дітей до першої сповіді. Навіть ніхто з парафіян не добачав того заміру, коли отець Юрій малопридатну велику кімнату під церквою, при помочі двох парафіян, перебудував на дві привітні кімнати. Завдяки тому тепер дітей, котрі приходять на релігію, можна було поділити на дві групи. Групу, котра мала брати перше Св. Причастя, приготовив сам, а другу групу вела молоденька учителька Косьтоцька. За короткий час перебування, бо заледве минуло щойно два роки, фінансовий стан нашої парафії зріс десятикратно. Не можна тут не підкреслити, що до фінансового зросту в великій мірі причинився клюб господинь, котрий зайнявся виробом і продажем вареників, голубців і солодкого печива. Кожної неділі наші вірні по обох Службах Божих заходять на каву і солодке печиво. Це великий труд і праця, але всі ми знаємо, що спільна праця для спільної ідеї з'єднує людські душі і серця.

Користаючи з нагоди, висловлю думку всіх парафіян, коли цією дорогою складу щиру подяку достойному Владиці за пасторальні відвідини в дуже відповідний час. Тою дорогою всі парафіяни складають щиру подяку Митрополитові Стефанові Суликові, що на місце отце Панасюка, котрий відійшов на відпочинок, прислав нам о. Юрія Маркевича, котрий став нашим парохом.

Антін Біланич

Хлібом-сіллю Владику С. Сулика вітають Євгенія Козак і Петро Броцький.

В дарунок дітям — книжечки на пам'ять про перше Святе Причастя.

УСО „Тризуб" започаткував тенісовий сезон'98

Фіналісти (зліва): О. Олинець, Ю. Савчак, І. Бугай і Я Тимків.

Горшам, Па. — Цьогорічний весняний тенісовий турнір на „Тризубівці" відбувся в днях 2–3-го травня. Дощева погода, яка в цей час охопила ціле східнє побережжя Америки, примусила провід турніру перенести в суботу змагання з „Тризубівки" до іншого тенісового клюбу. В неділю фінальні змагання щасливо відбулися на „Тризубівці", хоч дощеву погоду далі заповідали.

Турнір відбувся тільки в групі чоловіків системою кожний з кожним по групах. Цією системою до фіналу увійшли Ігор Бугай і Юрій Савчак, виграючи всі змагання в своїх групах. У фіналі Ю. Савчак переміг І. Бугая вислідом 6:2, 6:4. В грі за третє місце Ярослав Тимків переміг Олька Олинця 6:4, 6:2. До кращих змагань турніру слід зачислити трисетову перемогу І. Бугая над Я. Тимковим 2:6, 6:3, 6:3, виграний матч Бориса Татунчака проти Юрія Попеля 6:4, 7:6 і перемогу Олександра Михалюка над Богданом Кравчуком 6:4, 6:3.

Під час закриття турніру переможці одержали трофеї уфундовані УСО „Тризуб".

Наступний український тенісовий турнір — це US-CAK-Схід, який відбудеться на Союзівці в днях 4—5-го липня. Осінній турнір УСО „Тризуб" є заплянований на 3–4-го жовтня. Запрошуємо всіх українських тенісистів брати участь в усіх турнірах УСЦАК.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ассошієйтед Пресс повідомило, що у середу, 27-го травня, Савдійська Арабія та Іран підписали широкосягаючий договір співпраці, спрямований на поліпшення стосунків після майже 20-річного ворогування. Згаданий договір є спрямований на посилення та збільшення торгівлі, обміну науковцями і студентами, активізування спортових змагань і поглиблення співпраці в технологічній ділянці.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН, повідомив минулого вівтірка, 26-го травня, що ЗСА в найближчому часі зменшать на половину свою військову присутність у Перській затоці, бо недавня загроза конфронтації з Іраком відходить в забуття. В один час цього року у Перській затоці було зібрано найбільше американського війська від часу війни з Іраком у 1991 році, що включало 44,700 вояків, 34 воєнні кораблі та понад 400 реактивних винищувачів і бомбовиків. У наступних кількох тижнях цей контингент зменшиться до 18,000 чи 20,000 вояків, що було перед напруженням ситуації, викликаної Іраком у зв'язку з працею збройних інспекторів Організації Об'єднаних Націй. Рішення в цій справі Президент зробив ще у четвер, 21-го травня, але тільки тепер подано це до загального відома.

У МУСУЛМАНСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ старого міста Єрусалиму жиди у понеділок, 25-го травня, почали будувати тимчасові житлові приміщення, що відразу викликало обурення серед арабських мешканців, а наступного дня привело до сутички між палестинцями і прикордонною поліцією Ізраїля. Це у свою чергу примусило посадника Єрусалиму видати наказ на зруйно-вання побудованих приміщень. Жиди розпочали будівлю без потрібного дозволу, але поки ізраїльська влада видала наказ зупинити будову витворилася згадана сутичка та посилила й без того існуюче напруження в Єрусалимі, загострюючи ще більше ситуацію між урядом Ізраїля та Палестинською самоуправою.

Ділимося з друзями і знайомими сумною вісткою, що 21-го травня 1998 р. в Оттаві, Канада на 90-му році життя відійшов у вічність

бл. п.
інж.
ЯРОСЛАВ ЗАЙШЛИЙ

кол. директор Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові.

Вічна йому пам'ять!

В жалібнім смутку:
вдова — ОЛЬГА і
дочка — ІРЕНА БЕЛЛ з мужем

Бажанням було замість квітів складати пожертви на Канадський Фонд Дітям Чорнобиля.
75 Leopold Dr., Ottawa, Ont. KIV 7E2

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 26-го травня 1998 р. в Рочестері відійшла у вічність на 87-му році життя дорога
СЕСТРА, ТЕТА, ПРАТЕТА

СВ. П.
АННА КАПІТАН
з дому ТОМАШІВСЬКА

Почесна голова 47-го Відділу СУА в Рочестері

ПАНАХИДА відбулася в похоронному заведенні P.W. Harris при 570 Kings HWY 27-го травня 1998 р. о год. 8-ій веч.
ПОХОРОН відбувся в четвер 28-го травня 1998 р. о год. 10-ій рано з церкви св. Йосафата при Stanton Ln.

Залишені в смутку:
брат — ГРИГОРІЙ ТОМАШІВСЬКИЙ з дружиною ЕВГЕНІЄЮ (Бразилія)
сестрінка — ІРЕНА ГАФТКОВИЧ
братанка — ЯРЕМА ФІСС з родиною (Бразилія)
племінники — д-р ЕРАСТ ҐАФТКОВИЧ з родиною
— д-р ВОЛОДИМИР МАҐУРА з родиною (Україна)
— д-р ЮРІЙ ҐЛОВАЦЬКИЙ з родиною (Україна)
та кузин у Франції.

Із невимовним смутком повідомляємо рідню, приятелів і знайомих у ЗСА, Україні та Німеччині, що моя незабутня ДРУЖИНА

СВ. П.
РОМА з РОМАНЮКІВ
ТУРЯНСЬКА

нар. 26-го березня 1912 р. у західній Україні, відійшла у вічність по довшій, важкій недузі в Чикаго 8-го травня 1998 р.

Покійна змалку була пластункою, а в Чикаґо у 50-их роках була кількалітньою коменданткою жіночого куреня пластунок. Крім того, від молодечих літ належала до ОУН, за що відсиділа 5 років у польській тюрмі в Тернополі та в концтаборі в Березі Картузькій. Коли переїхала до Німеччини, то там ґестапо посадило її до тюрми в Берліні й до концтабору в Мальов під Берліном (1944 р.).

Як неперевершена декляматорка, що ще перед Другою світовою війною навчалася мистецтва слова, між іншим також у Блавацького, відкрила курси навчання дітей і молоді цього жанру мистецтва — у ЗСА в Чикаґо. Її запрошували до декляматорських виступів (у Чикаґо, Дітройті, Мілвокі, Філядельфії, Клівленді, Пармі ОГ), за які вона завжди одержувала високі признання за свою майстерність слова. Була також дуже доброю акторкою і як така виступала в головних ролях у п'єсах, що їх ставила чикаґська театральна група „Нова Сцена". 12 років була радіодикторкою передач, що їх спонзорувала кооперативна каса „Самопоміч" у Чикаґо. 13 років у спільній радіопередачі українських чикаґських радіомовлень, де вона присвячувала головну увагу пересиланням для дітей і молоді. Від 1957 р. майже 40 літ була секретарем Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка у Чикаґо.

ПОХОРОН покійної Роми відбувся 12-го травня 1998 р. зі собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо на цвинтар св. о. Миколая там же.

Прошу в пам'ять покійної замість квітів на її свіжу могилу, складати пожертви на народні цілі, як, наприклад, для потерпілих у катастрофі у Чорнобилі.

МИРОСЛАВ ТУРЯНСЬКИЙ

Виступ Г. Удовенка в Ню Йорку

Здається, давно вже українська громада не чекала з такою цікавістю на доповідь, як у п'ятницю, 8-го травня, коли у приміщеннях НТША виступив вперше після виборів в Україні добре відомий ще недавній міністер закордонних справ України, а теперішній депутат і рівночасно голова 52-ої Генеральної асамблеї ООН в Ню Йорку, Геннадій Удовенко.

У вщерть виповненій залі вечір відкрив від УАКРади Євген Стахів, вітаючи достойного гостя і підкреслюючи, що тепер, будучи депутатом, Г. Удовенко може більше відверто говорити про обставини, що панують в Україні.

Другим забрав голос адвокат Аскольд Лозинський, президент УККА, який також вітаючи гостя зауважив, що присутні сподіваються дізнатися повну правду про перебіг виборів, яку сама статистика не віддає завжди вірно. Г. Удовенко має великий досвід у політичному житті, тому саме від нього можна очікувати багато цікавого. А. Лозинський підкреслив, що під керівництвом Г. Удовенка як міністра закордонних справ Україна мала важливі успіхи у зовнішній політиці.

Під теплі оплески присутніх Г. Удовенко забрав слово, підкреслюючи, що це його перша зустріч з громадою від часу обрання депутатом до Верховної Ради. У невимушеній формі гість поділився з присутніми своїми враженнями з передвиборчих подорожей по східніх областях України та підтримки для Народного Руху, від якого він виступав та кандидував. Про самі вибори, в яких було зареєстровано 30 партій, довідалися присутні, що не була забезпечена таємниця голосування та що кількість голосуючих була велика. На думку Г. Удовенка, тепер перебільшується перемогу лівих партій: вони отримали лише п'ять місць більше, як раніше, зате Народний Рух посилив у парляменті свої сили. Коли йдеться про вибори на голову Верховної Ради, на місце якого кандидує Г. Удовенко, то він підкреслив, що хоча ідуть переговори поміж чотирма партіями висунути одного кандидата, усі інші того не дотримуються, отже важко ствердити, який його шанс виграти ці вибори.

Г. Удовенко затримався довше у своїх міркуваннях над майбутнім України, підкреслюючи потребу об'єднання проти комуністичних сил, що виказали великий пропаґандивний апарат у виборах, якого інші партії не мали. Здається, що населення голосувало проти діючого Уряду, а не за комуністичними партіями, з уваги на погіршений економічний стан країни. Але самими власними силами українська економічна ситуація не зміниться: для цього треба ствердити відповідні умови для чужинецьких інвесторів і підприємств. На думку доповідача, найважливіша справа — це витягнення України з економічної кризи, в якій вона тепер знаходиться, і над тим мусять усі працювати. Тут без західної допомоги не можна буде нічого зробити, тим більше, що населення відчуває щораз сильнішу важку економічну кризу і дискримінацію. Цю економічну кризу відчувають також дипломатичні представники Укаїни у західніх країнах, тому Г. Удовенко висловлює свою вдячність за зацікавлення української громади в ЗСА кризою в Україні та, як наслідок того, інтервенції членів громади у політичних колах ЗСА з апеляцією за економічною допомогою для України.

На думку Г. Удовенка, немає нічого шкідливого у договорі України з Росією тому, що Україна приречена розвивати економічні стосунки з Росією. Головне, однак, щоб Росія не панувала над Україною, а відомо, що російські політики намагаються накинути зашморг на Україну. На його думку, політична еліта Росії змінюється, а з тим і становище до України, яку починають визнавати. Але це не змінює загальної настанови побоювань перед Росією, і тому треба робити все, щоб піднести Україну з економічної кризи, а тим змінити настанову населення і піднести його переконання

Г. Удовенко

у власні сили. Г. Удовенко бачить головне завдання українців тепер в об'єднанні навколо національної ідеї і помочі теперішньому Президентові Л. Кучмі, який по суті є реформатором і старається зробити все, щоб населенню було краще жити і щоб воно не було так сильно розчароване існуючим проводом, як показало у висліді виборів.

Г. Удовенко підкреслив, що Президент України не вважає зміну на пості міністра закордонних справ зміною політики у наставленні до інших країн, тому обрання його депутатом нічого в тому напрямі не змінить. Він ще раз підкреслює, що, кандидуючи на депутата від Народного Руху, дав письмове зобов'язання, що зрезиґнує з праці міністра, та вважає тепер своїм обов'язком працювати для об'єднання наколо національної ідеї, яка є девізом Народного Руху, хоча кожна з існуючих політичних партій має свою програму виходу з існуючої кризової ситуації. Перша сесія Верховної Ради та її настрій покажуть, чи таке об'єднання сил і спільне бажання виходу з кризи є дійсним.

Є. Стахів, дякуючи прелеґентові за цікаву політичну аналізу, висловив бажання усіх присутніх, щоб Г. Удовенко був обраний головою Верховної Ради у близькому вже голосуванні.

О. Кузьмович

Пожежу в Каневі запалив Д. Пожоджук

Коли над Канівськими горами витало свято Покрови, коли золота осінь золотила Дніпрові кручі, до Музею Тараса Шевченка поспішали люди з далеких і близьких країв. Поспішали на відкриття індивідуальної виставки заслуженого майстра народної творчости України Дмитра Пожоджука, відомого в Україні і світі журналіста, писанкаря, вишивальника, фолкльориста. Д. Пожоджук полонив своєю творчістю поляків, зачарував французів, подивував англійців. Його школи писанкарства діють у Франції, Польщі, його вишивки і писанки знаходяться в Австралії, Канаді, ЗСА, Греції, Італії, Бразилії, Німеччині, Японії... Дмитра Пожоджука уже вчетверте висувають на здобуття державної нагороди України ім. Тараса Шевченка. В Каневі мистець виставляв свої праці вже вдруге і приємно, що на відкриття його виставки прийшло немало шанувальників його творчости, котрі були на відкритті його попередньої виставки в Музеї Тараса Шевченка ще в 1982 році.

Добре слово про мистця, про його творчість, про його ролю в громадському житті України сказали: посадник Канева Олександер Пантелішин, професор Кам'янець-Подільського Педагогічного Університету Борис Кушнір, завідувач катедрою культурології Краматорського Економічно-Гуманітарного Університету Валерій Сиротенко, вишивальниця з Павлограда Алла Вільхова, учень Д. Пожоджука десятикласник Кам'янець-Подільської школи ч. 16 Іван Підгурний, заслужений працівник культури України Михайло Іщенко, директор Канівського Музею Тараса Шевченка Ігор Ліховий, внучка письменника Андрія Чайковського Катерина Чайковська. Піснею „Гей, у лісі на полянці“ вітав Д. Пожоджука юний бандурист Андрійко Герасименко. Вітав в той час, коли в Україні святкували роковини УПА.

Цікавою була розповідь про свої твори, про своє життя заслуженого майстра народної творчости України Д. Пожоджука. Всі присутні мали змогу познайомитися з книжкою Бориса Кушніра „Невторованими стежками“, в якій розділ „І писанка оранжево горить“ автор присвятив Д. Пожоджукові.

Відтак всі захоплено оглядали виставку, яка чарувала всіх жовтогарячим кольоритом. Особливо високу оцінку дали присутні чоловічим сорочкам „Сон князя Святослава“, „Провесінь в Каневі“, „Вечір на Дніпрі“, „Пісні Богданові“, „Ой, по горі ромен цвіте“, „Розрита могила“, дитячим сорочечкам „Івасик-Телесик“, „Братки“, хусткам жіночим „Лекича“, „Степом-степом“, жіночим сорочкам „Черешневий гай“, „В любистку купана“, скатерті „Барви Космача“, сарветкам „Прощання з матір'ю“, „Червлене вино“, декоративному панно „Поліські орнаменти“, декоративним рушникам „Ще не вмерла Україна“, „Христос воскрес!“, „Ой, по горі, по високій тройзіль постелився“.

— Ми всі захоплюємось вишиттям і писанками Дмитра Пожоджука, —сказав, оглянувши виставку посадник Канева О. Пантелішин, — і говоримо, що вони сяють радістю, теплом. І це справді так, бо я у своєму житті бачив багато вишивок, але вишивки Дмитра — особливі, унікальні, самобутні. Разом з тим мушу признатися, що не лише вишивки Дмитра Пожоджука випромінюють радість. Ви подивіться на Дмитра Пожоджука. Він сам випромінює радість, добро. Він дарує кожному з нас часточку свого серця...

— Я, коли побачила перший раз в Києві Дмитра Пожоджука, — призналася Алла Вільхова з Павлограда, — коли оглянула його вишивки, то зразу й „охрестила“ Дмитра Пожоджука — „Як сонечко ясне“. І в цьому сьогодні ви маєте змогу всі переконатися.

— Його вишивки такі гарячі, як оці ліси теперішньої осінньої пори довкола нашого музею Тараса Шевченка, — підкреслив заслужений працівник культури України Михайло Іщенко. — Я би сказав, що в Каневі пожежу запалив Пожоджук. Запалив, щоб часточку того тепла, того вогню кожен з нас залишив у своїй душі. Виставка Дмитра Пожоджука духовно збагатила кожного з нас, підтвердила, що на зорепаді України загорілася яскрава зоря великого таланту.

Вероніка Вернікосло, Україна

ПОДІЇ

З'ЇЗД ДРОГОБИЧАН

Ґлен Спей, Н. Й. — Центральний Комітет Дрогобиччини повідомляє, що XIII з'їзд дрогобичан відбудеться в суботу і неділю, 6-7-го червня ц.р., на оселі УБС „Верховина“. У справі участи у з'їзді слід телефонувати на оселю на число (914) 856-1323. Детальна програма з'їзду опублікована у „Свободі“, ч. 89 з вівтірка, 12-го травня.

ПРЕМ'ЄРА ВИСТАВИ „ЖІНКА КРІЗЬ ВІКИ“

Ню Йорк. — Тут у суботу, 6-го червня, у Fashion Institute of Techno logy, 227 захід 27-ма вул., відбудеться прем'єра монтажу Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької „Жінка крізь віки“ (за творами Лесі Українки). Початок о год. 7:30 вечора. Квитки можна набути в крамницях „Молоде життя“, „Сурма“ та в касі.

КОНФЕРЕНЦІЯ І З'ЇЗД В ІСТ ГАНОВЕРІ

Іст Гановер, Н. Дж. — Конференція Мирян УК-Церкви, Українське Патріярхальне Світове Об'єднання та Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА влаштовують Підготовчу конференцію мирян на тему „Роля мирян в УК-Церкві“ — для участи представників мирян у другій сесії Патріяршого Собору у Львові. Конференція відбудеться у суботу, 30-го травня, в готелі „Рамада“, дорога ч. 10 в Іст Гановері, Н. Дж., тел. (973) 386-5622. У неділю, 31-го травня, в цьому ж готелі відбудеться з'їзд УПСО для уповноважених делеґатів крайових патріярхальних і мирянських товариств. Зголошуватися слід до Василя Никифорука, тел. (718) 424-0754.

ТАБОРИ УЗХ

Лігайтон, Па. — Головна Управа Українського Золотого Хреста повідомляє, що чотиритижневі виховно-відпочинкові табори УЗХ для дітей 7-15-річного віку починаються у неділю, 5-го липня ц.р. Проходитимуть вони на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па. Тижнева оплата 120 дол., одноразова реєстраційна — 25 дол. Зголошуватися слід до Володимири Кавки, тел. 1(610) 623-2309, або Уляни Процюк 1(215) .235-3709. Кількість місць обмежена.

Мусулмани...

(Закінчення зі стор. 1)

знаю молодих людей, які готові пожертвувати собою, щоб унеможливити видання цієї книги. Ці люди можуть підкласти бомбу під будинок видавництва, і також можуть вдатися до будь-якої зброї.

Інший лідер російських мусулман, депутат Державної думи Російської Федерації Надір Хачілаєв, закликав видавців втриматися від видання роману С. Рушді, а одновірців — від небезпечних пристрастей. „Ця книга ображає Іслям і пророка Мохаммеда, чого ми не можемо залишити поза увагою“,— підкреслив Н. Хачілаєв.

Директор „Лімбус Пресс“ Константін Тублін, відповідаючи на прохання і погрози мусулман, сказав, що його видавництво всією своєю діяльністю свідчить про велику повагу до Ісляму як однієї зі світових релігій, і за пляном щодо видання „Сатанинських віршів“ не стоять жодні політичні тенденції чи цілі. „Ми вважаємо Рушді одним з найбільш цікавих майстрів сучасної світової літератури, і його роман для нас є не скандальною книжкою, а яскравим художнім твором“,— сказав К. Тублін.

Спостерігачі, передбачаючи остаточне рішення, схиляються до думки, що видавництво поступиться перед закликами і погрозами мусулман, оскільки Росія в останні роки все виразніше стає ісламською країною.